

Нели Славчева

Алимитър Нрнаугов
„Шепот над завета“

наченки на мисъл занимаваща се с нея. Колко ли глупаво е изглеждал в очите му с тази си волност?... Някакъв си младеж, стоящ пред него благодарение на благосклонност към човек от обкръжението му, ще му отправя провокации от подобен род. Пълна карикатура на фона на неизбежното сравнение с току-що прочетеното. Едно е да се подчиняваш на небесни внушения във време, когато осмислянето на религията е била потребност на всеки смятащ се образован, друго е днес, когато подчинението на една мисъл е необходимо условие за единодушието на вярващите на човека, управляващ ги чрез нея...

Остави книгата до себе си и импулсивно реши да излезе. В близкото до квартирата му заведение често се събираха хора, с които при среща си разменяха поздравии. Едно питие и малко бистрене на живота с тях щяха да лишат скуката от възможността да нагнетява безразборното лутане на мислите му. Сложи си дънките и дебелия пуловер и с набързо надяното ватирано яке, побърза да изпълни намерението си. Още с влизането си в заведението разпозна лица, с които можеше да уплътни времето си. Благосклонността, с която му предложиха място на бара, улесни включването му в компанията. Поръча малката доза твърд алкохол и се заслуша в разговора им. Очакваше удобния момент да се включи, тъй като темата бе до болка позната – кой как успява в живота и как не винаги се заплаща за всичко постигнато в него...

Един от присъстващите, за когото знаеше че работи на каса в банка, разпалено говореше за изкушенията на парите, минаващи с хиляди ежедневно през ръцете му. Според него, обема им определя и потенциалната възможност на притежателя им да не бъде кандидат за живот зад решетки. Стихийността в правенето на пари прави недействителни написаните божии закони за морал и етика. А след като ги имат вече, осигурените стават боголюбиви и праведни и започват да перат с тях гузните си съвестии.

Прекъсна разпаленото му слово, включвайки се в разговора с думите:

Нали всички хора сме еднакво отдалечени от небето... Как едни са „по-богопомазани“ и получават божие разрешително за мръсните си дела, а масата носи кръста си на неблагоприятното?

Твоят дух на съперничество с богатите ли те е завладял, че питаш за добродетелите на „дивакът“, непознаващ света, в който живее, отпивайки му отговори банковият служител, явно недоволен от прекъснатия му монолог...

Попитах, за да изгледа прокрадващото се в твоите думи недоразумение: пари за свобода или пари чрез свобода?... От тях ли зависи устойчивостта на човека?

Разбира се, че от тях зависи, се включи в разговора и седящият от дясната му страна мъж, познат с опитите си да направи самостоятелна изложба в някоя от градските художествени галерии. Дай ми основание да мисля обратното!

- Ти не търсиш съгласуваността между двете обществени ценности, защото смяташ, че едната предопределя съществуването на втората.

- Хайде пък сега... отговори ми, кой е по-свободен: храненикът или неговият хранител? го репликира художникът.

- Ако вярваме на клириците за средновековните съсловия, по-близко до свободата трябва да са „хранителите“, които с труда си хранят и себе си и другите...

- Ти нали беше без работа? ако все още си такъв, каква свобода даваш на себе си, пък и на другите, които не можеш да нахраниш? заядливо се обърна към него третият човек от компанията, работещ като охрана в търговска компания.

- Не си коректен с въпроса си!

- Напротив, не ми давай богоугодни примери на разни там от време оно философстващи индивиди... Дай отговор, валиден за днес!

- Ще ти дам, но няма да ти хареса... Ти работиш все още като охранител. Нали? Ако използвам дадения пример, би трябвало да стоиш по-горе от „хранителите“, защото под тези философи, за които не искаш и да чуеш, са стояли „стражите“... Ти си по-близко до умуващите, отколкото до даряващите с хляб с труда си. Усилия се влагат и от двете страни, но какви? Получаваш заплата за да ограничаваш свободата на тези, искащи по една или друга причина да се докоснат до свободата на шефовете. Излиза, че ти си распоредител на свобода, съзнавайки, че имаш временно влияние върху нея. Твоята свобода е сам да преценяш свободата на идващите. И се мислиш, че притежаваш сила, правеща зависима свободата на другите от твоето решение. Не се ли заблуждаваш, че социалният ти статус е по-възвишен от този на преминаващите през теб... И не си ли еднакво с тях отдалечен от свободата на хората, които ти плащат?

- Нямам мозък за такива разсъждения... Разбирам едно. Там съм, където мога за момента да бъда. Правя това, което се иска от мене. Мисля за прехраната на собствените си хора и не се вълнувам кой кога и как робува на смирение, отстъпчивост или любов към ближния и не искам да нося дрехата на езичник... А на здраве!... Ти дойде и разговорът стана много сериозен... Кажете нещо, отпускато ума!

Звънтенето на стъкло донесе примирието в спора. Банковият служител, почитател на женската красота, но заклет ерген, завъртя „щъркела“ и огледа за подходящ на неговия вкус свободен обект. Заведението се славеше с доброто си обслужване и уютна обстановка.

Посетители никога не липсваха и не рядко дами без кавалери отмаряха с чаша вино след изпълнения с облагородяващ труд ден. По държането на някои личеше, че прибирането им не е толкова желателно, като алтернатива за завършек на деня. Погледът му потърси израз по лица, подсказващ възможност за смесване на компанията. Сблъска се с дамската незаинтересованост и отегчено си поръча нова доза живителна за душата „влага“.

Останалите последваха примера му и повторния звън от чашите им се сля с издавания от звънчето на врата звук, напомнящ за внимание към нов посетител. Той определено заслужаваше не просто любопитство, тъй като фигурата на младо момиче със спортен сак в ръце привлече зачервяващите се от „влагата“ погледи на мъжкото присъствие от бара.

Оглеждайки се за място, то избра останала преди влизането ѝ свободна маса, все още неразчистена от прибори и чаши. Премина смирено по пътя до нея и със спокойствието на небързащ човек изчака освобождаването на пространство за нейната консумация. Вероятно отвън времето отново показваше своите дневни капризи, тъй като свали късото си палто, оправи с ръка понамокрената си коса и потърси компанията на менюто. Интересът ѝ към него скоро изчезна. Поръчаното показва вкус към яйчен продукт и с финес започна да борави с приборите...

Веднага стана обект за предизвикателства на останалите без стада млади и прошарени „вълци“, доволни, че нов цвят допълни палитрата от ухаения и плът. Компанията на бара не направи изключение. Без охранителя, останалите не бяха семейно обвързани и имаше какво да си представят с форми, изпълващи вече полезрението им. Часът приближаваше 22 и естествените нужди за топло легло и сън разреждаше посетителите. Касиерът заговорнически подхвърли реплика за доброволното му отдаване под наем за нощно приключение. Намерение, имащо основание за действие. Само нямаше идея как да го започне. Вечната трудност на мъжете, не знаещи как да си поискат и кога да уцелят момента на искането си. За да изплагиатства чужда, промърмори примиренчески:

✕ Възрастта не ми позволява да подхожда като хлапак – видях те, замъгли съзнанието ми и не мога да си тръгна без теб. Сподели чувството ми и да се направим взаимно щастливи поне за една нощ... Тукатси ще ме отреже!...

✕ С този език можеш да излъжеш жена, незнаеща цената си. Я погледни и виж колко малко се интересува от околните.

✕ Заблуждаваш се, тя не го показва, но знае че фокусира погледи. Жените имат трикове за да накарат самци да ги ухахват. Какво ще прави иначе по това време сама в бърлога с разгонени пръчове!... Ти как би подходил към нея?...

✕ Никак! Аз съм привърженик на миг, раждащ необходимото действие. Нямам изпитани методи за бързи свалки... Те или стават от само себе си, или просто не стават.

✕ Затова ^унямаш човек до себе си! Да чакаш мига ^е телеграма за изпуснат влак. Можеш и въобще да не го ^{до}чакаш.

✕ Ами не чакай! ^апосвеща той касиерата ^ш раздава чужди пари и допи остатъка от чашата си. Плати сметката си и без да поглежда към предизвикалия мъжки разговор обект, напусна заведението. Ситният дъждец го накара да вдигне яка и с ръце в джобовете да потегли към дома си. На пряката пред кооперацията видя отчаяните опити на една своя съседка да усмири яростно лаещото ^скуче. Беше го освободила от поводата и сега трудно можеше да прекъсне радостта му от временната свобода и пространството за тичане по наболата вече зелена трева.

✕ Моля те, помогни ми да озаптя този звяр. Прогизнах и вече нямам сили да го гоня...

Слуша само сина ми, но той е извън града и грижите по него остави на мен.

С кучешката си интуиция, песът усети присъствието на нов играч в нощното си забавление и стремглаво се спусна по посока на току-що изминатия от него път. Нямах опит с кучета, макар че ги харесваше, особено с голям ръст породи. Взе каишката и с неохота последва беглеца. Наближаваше вече заведението, в което беше с изненада видя момичето с манекенските формид да гали кучето. Беше чувал, че кучетата отдалече усещат добрия човек и не го избягват. Въртящата се опашка доказваше как кучето се чувстваше в нейната компания. Приблужи се и мълчаливо закопча каишката...

- Красиво куче имате. Но сигурно е вироглаво, щом Ви кара да го гоните. Възпитанието му нещо куца...

- Не е мое и помагам на стопанката му да го прибере вкъщи. Вие ме спасихте от възможен неуспех. Щеше да бъде неликобно от моя страна да отхвърля молбата на жена, която ми е съседка по вход. Благодаря Ви още веднъж...

- Няма защо, не съм направила никакво усилие. То само се спря до мен и взе да се умилква...

И кучетата разбират от красиви жени, си каза наум и с пожелание за лека вечер и спокоен сън ^атръгна да достави ^алов си на притежателката му. Тя го пресрещна в началото на пресечката и със скоропоговорката на господарка хвърли закани за глад и стоене ^ввкъщи. Продължи сам пътя си, не искаш да чува думи, караши го да съжалява ^вче не остави кучето да се радва на изкубната си свобода. Асансьорът отново беше заседнал. Тръгна с неохота по стълбите. Потърси ^аключовете си и откри че го няма в джобовете на дрехите му.